

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَّآلِ مُحَمَّدٍ وَّعَجِّلْ فَرَجَهُمْ

ریاضی
اول دبستان

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب :
پدیدآورنده :
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف :
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف :

ریاضی اول دبستان - ۱۰۵
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری
احمد شاهورانی، علی ایرانمنش، محمدکاظم نائینی، محمدحسن بیژن‌زاده، محسن جمالی، سید جعفر شهاب‌زاده، امین
باشی‌زاده، حسین رودسری، بهمن اصلاح‌بذیر، سید اصغر جوادی، ناهید بریری، سعید قریشی، مینو رحیمی،
طیبه حمزه‌بیگی، سمیه‌سادات میرمعینی و وحید عالمیان (اعضای شورای برنامه‌ریزی)
خسرو داودی، آرش رستگار و وحید عالمیان (اعضای گروه تألیف) - محمد دانشگر (ویراستار)
اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

مدیریت آماده‌سازی هنری :
شناسه افزوده آماده‌سازی :

احمد رضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - مجید ذاکری‌یونسی (مدیر هنری و طراح جلد) - ندا عظیمی (طراح گرافیک
و صفحه‌آرا) - حدیثه قربان، لیدا معتمد، ندا عظیمی و مجید ذاکری‌یونسی (تصویرگران) - کامران انصاری (طراح خط
رایانه‌ای) - فاطمه باقری‌مهر، زهرا ایمانی‌نصر، زهرا رشیدی‌مقدم، حسین چراغی، فاطمه بزشکی، حمید نابت کلاچاهی،
راحله زادفتح‌اله (امور آماده‌سازی)

نشانی سازمان :

تهران : خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن : ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹ - دورنگار : ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

شرکت افست : تهران - کیلومتر ۴ جاده آبدلی، بلاک ۸، تلفن : ۷۷۳۳۹۰۹۳

ناشر :

دورنگار : ۷۷۳۳۹۰۹۷، صندوق پستی : ۱۱۱۵۵-۴۹۷۹

شرکت افست «سهامی عام» (www.Offset.ir)

چاپخانه :

چاپ یازدهم ۱۴۰۰

سال انتشار و نوبت چاپ :

برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به پایگاه کتاب‌های درسی به نشانی www.chap.sch.ir و برای خرید کتاب‌های
درسی به سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی به نشانی www.irtextbook.com یا www.irtextbook.ir مراجعه نمایید.

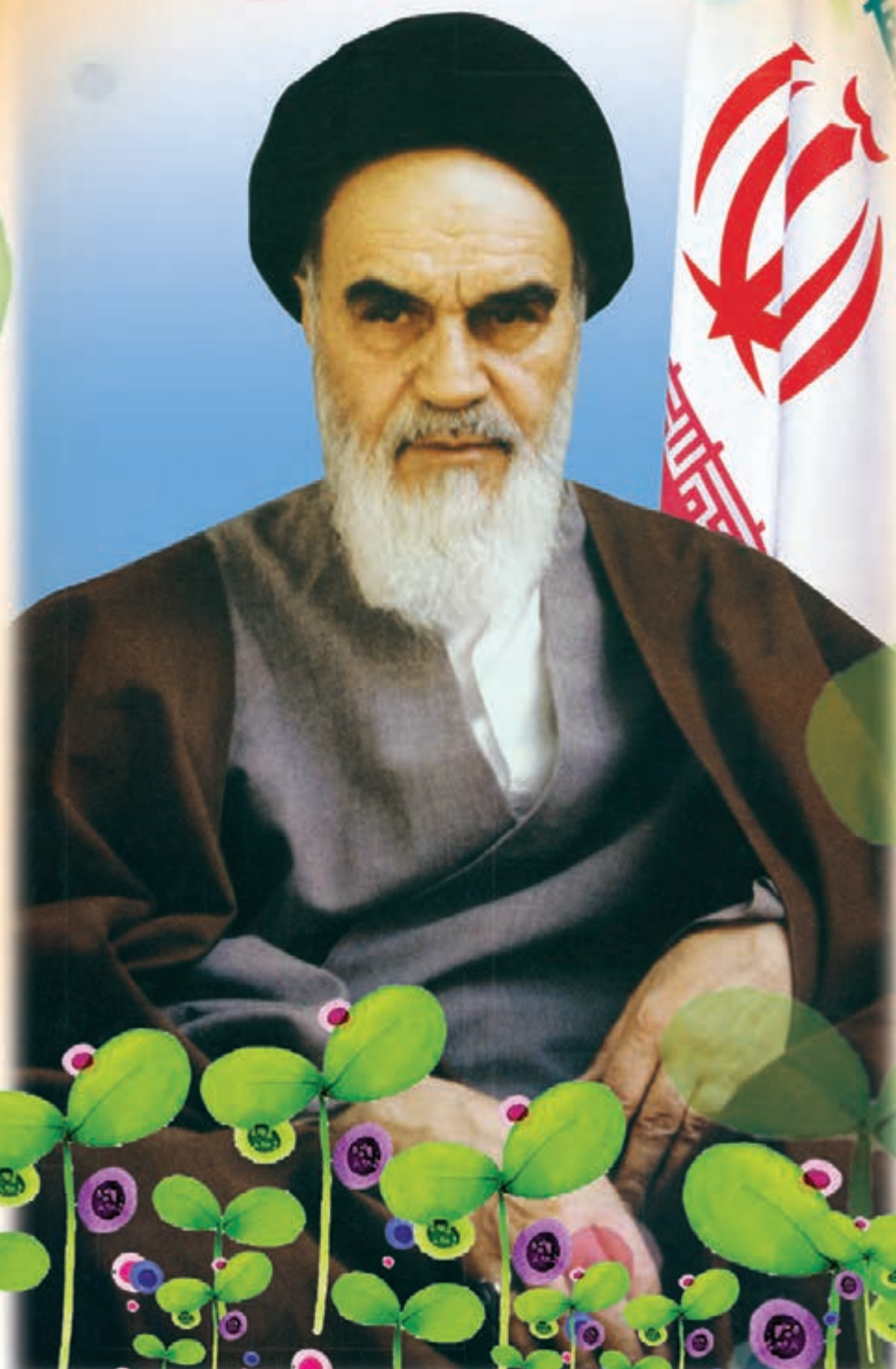

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و
اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر
به هر شکل و نوع، بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

ISBN 978-964-05-1983-7

شابک ۷-۱۹۸۳-۰۵-۹۶۴-۹۷۸

امام مهربان

سخنی با همکاران

خداوند را سپاس می‌گزاریم که به ما توفیق داد تا در جهت بهبود و بهسازی روش‌های آموزش ریاضی در دوره‌ی ابتدایی و همچنین دستیابی به اهداف پیش‌بینی شده‌ی برنامه‌ی درسی ملی، با توجه به نیازهای دانش‌آموزان به تألیف کتاب جدید ریاضی پایه‌ی اول همت گماریم.

در این کتاب تلاش شده است با روش‌های آموزشی جدید، دانش‌آموزان به فکر کردن ترغیب شوند و در یادگیری نقش فعال ایفا کنند. در عین حال مهارت‌هایی را بیاموزند که توانایی آنها را در حل مسئله تقویت می‌کند. در این کتاب نگاه ما به ریاضیات چند جنبه‌ی متفاوت دارد. از طرفی ریاضیات یک هنر است که باید از لحاظ زیبایی‌شناسی و حقیقت‌نمایی ارزش‌های نهفته‌ی خود را آشکار سازد. از طرف دیگر، این درس ابزاری در خدمت بشر است که در تمام علوم بشری کاربرد و حضوری تعیین‌کننده دارد. همچنین ریاضیات مقدمه‌ای است برای آموزش مجردات که الهیات را به یاد ما می‌آورد و به معارف عالم بالا شباهت دارد. آموزش ریاضیات نه تنها اهمی مؤثر برای رشد تفکر است؛ بلکه وسیله‌ای برای تعالی انسان از طریق ساختارهای شناختی و معرفتی اوست که البته بدون تکیه بر معارف الهی و علوم توحیدی میسر نخواهد شد.

سخنی درباره‌ی دانش‌آموزان

درس ریاضیات باید برای دانش‌آموز شادی بخش و لذت‌آور باشد و به وسیله‌ی آن احساس خوبی از توانایی‌های خود و دیگران به دانش‌آموز دست دهد. به دانش‌آموزان نشان دهد با همه‌ی تفاوت‌ها و اختلاف‌هایی که دارند، می‌توانند در کنار هم باشند و برای همدیگر احترام قائل باشند. دانش‌آموزان هم مسئولیت بپذیرند و هم به دیگران، وقتی به کمک نیاز دارند، کمک و برای رسیدن به یک هدف مشترک همکاری کنند. با یکدیگر با صداقت رفتار نمایند و سادگی را پیشه‌ی خود سازند.

سخنی با والدین

پیشینه‌ی فکری و مهارت‌هایی که در ذهن دانش‌آموزان نهادینه شده، اجازه نمی‌دهد نظام آموزشی یکسانی که دانش‌آموزان با آن مواجه‌اند، ساختارهای شناختی یکسانی را به دست دهد. ذهن دانش‌آموزان مانند گل‌های رنگارنگی‌اند که از یک آب و خاک و خورشید بهره گرفته‌اند اما با یکدیگر در رنگ و بو تفاوت دارند و در برابر نظام یکسان آموزشی مهارت‌های مختلفی را کسب می‌کنند. این تنوع در زمینه‌های یادگیری دانش‌آموزان را می‌توان در سبک‌های یادگیری و ساختار انسان شناختی آنها خلاصه کرد.

جهت اطلاع شما والدین محترم در هر صفحه‌ی کتاب توصیه‌ها و راهنمایی‌هایی نوشته شده است تا در صورتی که تمایل دارید فعالیت‌های یادگیری ریاضی فرزند خود را در منزل دنبال کنید؛ از این رو، تأکید می‌شود صرفاً در چارچوب توصیه شده اقدام نمایید.

توصیه‌هایی برای تدریس کتاب

۱- این کتاب ۲۵ بخش است. هر بخش با یک لوحه‌ی تصویری که دربرگیرنده‌ی مفاهیم کلی آن بخش است، آغاز می‌شود. به این ترتیب که هر بخش با نگاه کل به جزء شروع و تدریس هر صفحه با مراجعه به صفحه‌ی لوحه‌ی ذی‌ربط آغاز می‌گردد.

۲- تدریس هر صفحه را با استفاده از ابزار و اشیای ملموس شروع کنید؛ پس از آنکه مفهوم به قدر کفایت توسط دانش‌آموزان تجربه شد، به صفحات کتاب درسی رجوع کنید.

۳- به سبک‌های مختلف یادگیری دانش‌آموزان توجه داشته باشید. در این کتاب تلاش شده است که برای سبک‌های متفاوت، فعالیت‌های گوناگون گنجانده شود اما به دسته‌بندی کردن دانش‌آموزان براساس سبک‌های یادگیری نیازی نیست و انجام فعالیت‌های پیش‌بینی شده کفایت می‌کند.

۴- در پایین هر صفحه توصیه‌هایی برای معلم و والدین به صورت کوتاه آمده است تا آموزگاران محترم و اولیای گرامی با اطلاع بیشتر با فرزند خود تعامل کنند، اما توصیه می‌شود کتاب راهنمای تدریس جهت کسب اطلاعات کامل‌تر و دقیق‌تر مطالعه شود.

۵- با توجه به مطالب ذکر شده در راهنمای تدریس و همچنین تجربه‌های عملی آموزگاران محترم امکان تشخیص سبک‌های مختلف یادگیری وجود دارد و به برگزاری آزمون برای جداسازی نیازی نیست.

۶- همه‌ی دانش‌آموزان به طور هم‌زمان به مهارت لازم در انجام یک فعالیت نمی‌رسند؛ بنابراین نباید فرصت یادگیری را از آنها سلب کرد و برای رسیدن به هدف نهایی باید به قدر کفایت صبور باشیم.

۷- نماد کلاس () توصیه برای آموزش بهتر مفاهیم توسط معلمان است.

۸- نماد خانه () توصیه برای والدین جهت تعمیق بخشی به مفاهیم است.

۹- در بعضی از صفحات کتاب دو هدف در نظر گرفته شده است. هدف اول که مرتبط با فعالیت اول است با نماد و فعالیت دوم با نماد مشخص شده است.

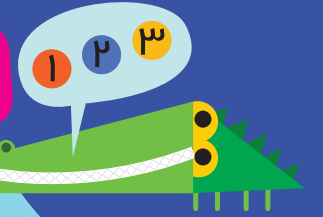

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تعداد شکل های مثل هم را بشمار و بگو:

بشمار
و بگو

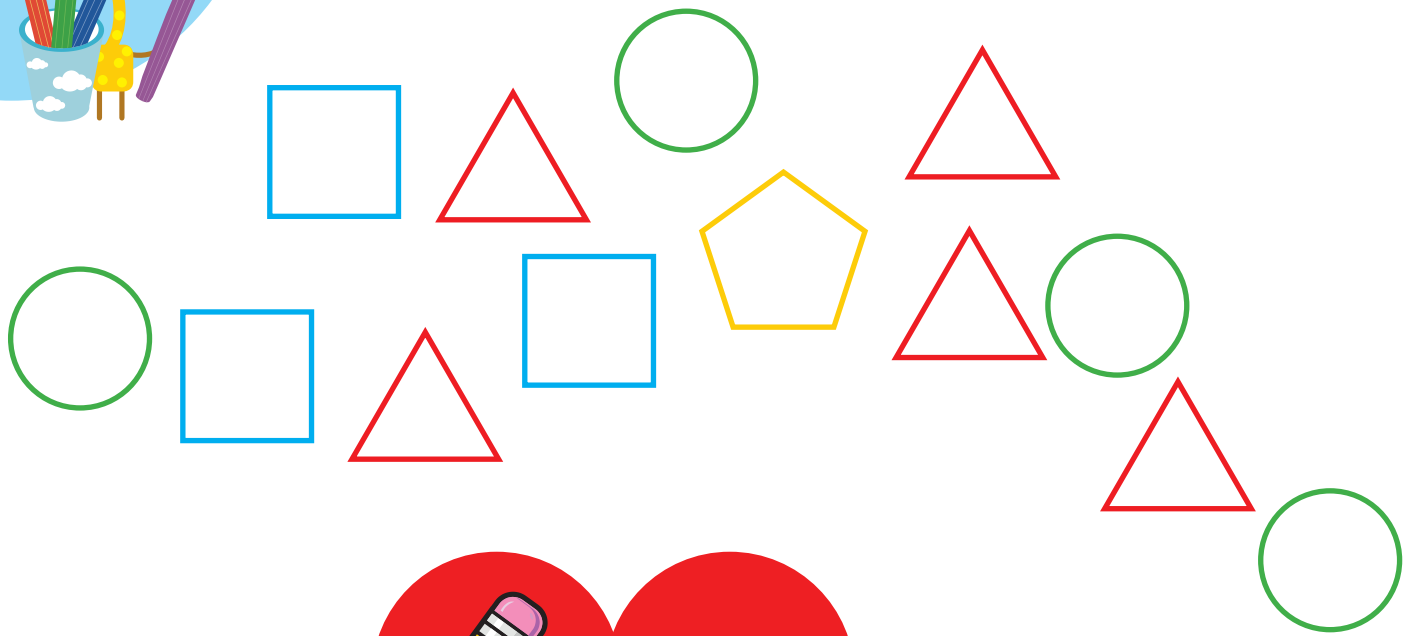
با استفاده از اشیای پیرامون خود، دانش آموزان ابتدا دسته های ۱ تا ۵ تایی مثل هم را جدا کنند و بشمارند؛ سپس این فعالیت را انجام دهند.
از فرزند خود بخواهید تا اشیای مثل هم، مانند قاشق، بشقاب، لیوان و ... را بشمارند که تعداد آنها از ۵ تا کمتر باشد.

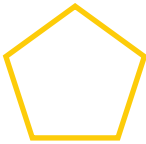

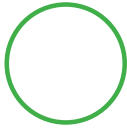

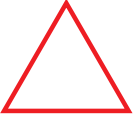

بشمار و رنگ کن

به تعداد هر شکل خانه‌ی روبه‌روی آن را رنگ کن.

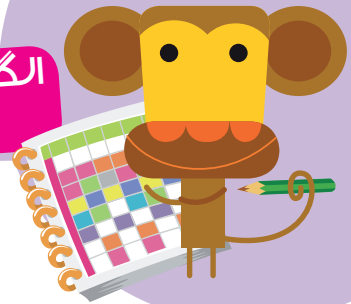
از دانش‌آموزان بخواهید این شکل‌های هندسی را بشمارند و رنگ کنند.

از فرزند خود بخواهید چیزهایی را در اطراف خود به شما نشان دهد که مثل شکل‌های بالا هستند.

مانند نمونه، الگوی شکل‌ها را با رنگ کردن خانه‌ها نشان بده.

الگویابی
کن

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

از دانش‌آموزان بخواهید الگوها را بیان کنند (رابطه‌ی بین شکل‌ها را توضیح دهند).
توجه فرزند خود را به الگوهای جلب کنید که در اطراف وجود دارد؛ برای مثال، طرح دور فرش یک الگوی مشخص دارد.

همی